

C

Családtámogatás

Társadalombiztosítási ellátások, családtámogatási formák, egyéb szociális ellátások

Társadalombiztosítási ellátások

A társadalombiztosítási ellátások köre rendkívül szerteágazó.

Az egészségbiztosítási ellátások körében az egészségügyi szolgáltatások, a pénzübeli ellátások és a baleseti ellátások vehetők igénybe.

Az ellátások fajtáit és rendszerét az alábbi táblázat tartalmazza.

Társadalombiztosítási ellátások	
I. Egészségbiztosítási ellátások	
<i>a) egészségügyi szolgáltatások</i>	
Térítés nélkül igénybe vehetőek: <ul style="list-style-type: none"> - betegség megelőzését szolgáló szűrővizsgálatok - gyógykezelés céljából végzett ellátások (háziorvosi ellátás, járóbeteg-szakellátás, fekvőbeteg gyógyintézet-i ellátás, fogászati ellátás meghatározott köre) - egyéb egészségügyi szolgáltatások (szülészeti ellátás, orvosi rehabilitáció, betegszállítás)	Térítés ellenében igénybe vehetőek: <ul style="list-style-type: none"> - árhoz nyújtott támogatással igénybe vehetőek (gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök és gyógyászati ellátások) - részleges térítés mellett igénybe vehetőek (bizonyos fogorvosi ellátások, egészségügyi intézményen belüli különleges ellátás stb.) - méltányosságból igénybe vehetőek (gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök)
<i>b) pénzübeli ellátások</i> <ul style="list-style-type: none"> - táppénz - terhességi-gyermekágyi segély - gyermekgondozási díj	
<i>c) Baleseti ellátások</i> (üzemi baleset és foglalkoztatási megbetegedés esetén) <ul style="list-style-type: none"> - baleseti egészségügyi szolgáltatás - baleseti táppénz - baleseti járadék	

A táppénzről

A táppénz célja

A táppénznek az a rendeltetése, hogy a keresőképtelen dolgozó munkabérkiesését részben pótolja, és ezáltal megélhetését biztosítsa.

Betegszabadság

Betegszabadság kizárólag a munkavállaló saját betegsége esetén jár, így azt gyermek ápolása vagy üzemi baleset miatti keresőképtelenség esetén nem lehet igénybe venni. (Ilyenkor csak a táppénz lehetséges). Nem jogosult továbbá betegszabadságra az egyéni vállalkozó, a megbízás alapján munkát

végző, a társas vállalkozás tagja stb., így ezek a személyek is csak táppénzre jogosultak a keresőképtelenségük esetén.

Keresőképtelenség

A betegszabadság, illetve táppénz igénybe vételéhez a keresőképtelenség orvosi igazolása szükséges.

Táppénzre jogosultak

Táppénzre jogosult az, aki a biztosítás fennállása alatt, vagy annak megszűnését követő első, második vagy harmadik napon keresőképtelenné válik.

Jogosultsági idő

A betegszabadság ideje 15 nap/év, az igénybe nem vett betegszabadságot a következő évre nem lehet átvinni. Táppénz a keresőképtelenség tartamára jár, legfeljebb azonban egy éven át. Időben a betegszabadság és a táppénz úgy egyeztethető össze, hogy a táppénz (a gyermekápolási és baleseti táppénzt kivéve) csak a betegszabadság lejártát követően jár, kivéve azokat a már említett eseteket, amikor nem jár betegszabadság. A betegszabadság csak munkanapra jár, a táppénz minden napra (ide értve a szabadnapot, a heti pihenőnapot és a munkaszüneti napot is).

Jövedelem

A betegszabadság idejére a távolléti díj 80%-a jár; ezt a munkáltató köteles fizetni. A táppénz viszont társadalombiztosítási ellátás. Összegét a táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző évben elért, az egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlaga alapján kell megállapítani.

Gyermekeket nevelő szülők ellátása

Az, aki ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre, illetőleg gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe. A szülők közös háztartásban élő gyermeke után egyidejűleg csak az egyik szülő jogosult táppénzre, gyermekgondozási díjra.

Terhességi-gyermekágyi segély

Terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt, és a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon belül szül.

A terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultsághoz szükséges előzetes 180 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét;
- közép fokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejét.

A terhességi-gyermekágyi segély a szülési szabadságnak megfelelő időtartamra jár, és a napi átlagkereset 70%-a.

Ha a jogosult bármilyen jogviszonyban díjazás ellenében munkát, vagy hatósági engedélyhez kötött kereső tevékenységet személyesen folytat, ill. teljes keresetét megkapja, kizárja a gyermekgondozási díj folyósítását. Természetesen tanulói, hallgatói jogviszony létesíthető.

Az, aki ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre, illetőleg gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe.

Gyermekgondozási díj (gyed)

Gyermekgondozási díjra jogosult

- a biztosított szülő, ha a gyermekgondozási díj igénylését - a gyermeket szülő anyja esetén a szülést - megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt,
- a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt, és a gyermeket saját háztartásában neveli.

A gyermekgondozási díjra történő jogosultsághoz szükséges előzetes 180 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, terhességi-gyermekágyi segély idejét;
- a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmány idejét.

A gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermek 2. életévének betöltéséig jár, és a naptári napi átlagkereset 70 százaléka. Ha a jogosult bármilyen jogviszonyban díjazás ellenében munkát végez (kivéve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást), vagy hatósági engedélyhez kötött kereső tevékenységet személyesen folytat, az kizárja a gyermekgondozási díj folyósítását. Nem jár gyed akkor sem, ha a gyereket bölcsődében helyezik el. Természetesen tanulói, hallgatói jogviszony létesíthető.

Az, aki ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre, illetőleg gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe.

A szülők közös háztartásában élő gyermeke után egyidejűleg csak az egyik szülő jogosult táppénzre, gyermekgondozási díjra.

Családtámogatási formák

A családnak nyújtott ellátások az állam részéről biztosított olyan támogatások (a szociális jog érvényre juttatása érdekében), amelyek a család és a gyermekvállalás fontosságának elismeréseként - jövedelmi helyzetétől függetlenül - a gyermeket nevelő szülőt illetik meg.

A családtámogatási ellátások a következők:

a) Családi pótlék

A gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez az állam havi rendszerességgel járó családi pótlékot nyújt.

Családi pótlékra jogosult a szülő a még nem tanköteles, a tanköteles, valamint a tanköteles koron túl, közoktatási intézményben tanulmányokat folytató, meghatározott életkornál fiatalabb, saját háztartásában nevelt gyermekre tekintettel.

A közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek után a családi pótlék

- 2004. szeptember 1-jétől annak a tanévnek a végéig jár, amely alatt betölti a 23. életévét.

b) Gyermekgondozási segély (gyes)

Gyermekgondozási segélyre jogosult a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike a gyermek 3. életévének betöltéséig.

Ez idő alatt keresőtevékenységet

- a gyermek egy éves koráig nem folytathat;
- a gyermek egy éves kora után időbeli korlátozás nélkül dolgozhat.

Tanulói, hallgatói jogviszonyt természetesen bármikor létesíthet.

A gyestre való jogosultságot nem érinti, ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, feltéve, hogy

- a gyermek egy évesnél idősebb, vagy
- a gyestre jogosult közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanul, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója, vagy
- az intézményi elhelyezés az óvodai nevelés keretében folyó iskolai életmódra történő felkészítést szolgálja.

A gyese havi összege - függetlenül a gyermekek számától - azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével. (2006-ban 25800 Ft)

c) Anyasági támogatás

Anyasági támogatásra jogosult a szülést követően az a nő, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal - koraszülés esetén legalább egyszer - terhesgondozáson vett részt.

Az (egyszeri) anyasági támogatás - gyermekenkénti - összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225%-ával. Az erre vonatkozó igényt a szülést követő 180 napon belül lehet benyújtani.

A családtámogatási ellátás iránti igényt írásban kell előterjeszteni (csatolni kell az elbíráláshoz szükséges tények, adatok igazolását). Az ellátás iránti igényt az igénylő lakóhelye szerint illetékes megyei Területi Államháztartási Hivatal (TÁH) és kirendeltségeihez, illetve, ha az igénylő munkahelyén van kifizetőhely, a családtámogatási kifizetőhelyhez (ez azonos a társadalombiztosítási kifizetőhellyel) kell benyújtani.

Egyéb szociális ellátások

Rászorultság esetén a helyi önkormányzathoz is lehet segítségért fordulni rendszeres vagy rendkívüli szociális segélyért.